

LACETANIA

Quinzenari independent d'avisos i notícies

Solsona està d'enhora-bona, vessant de goig i entussiasme per l'arribada del nou Bisbe, Il·lustrísim Dr. D. Francesc Vidal i Barraquer.

LACETANIA s'adhereix an aquest esclat de joia oferint-li aquest extraordinari, en testimoni del més humil i sincer afecte i com a homenatge de la més respectuosa submissió.

LA REDACCIÓ

EL IL·LM. DR. D.

Francesc Vidal i Barraquer.

Nasqué a Cambrils, diòcesi de Tarragona, als tres dies del més d'octubre de mil vuitcents tseixanta vuit, essent curosament educat per sos piadosos pares. Allí aprengué les primeres lletres, distingint-se per sa afició a l'estudi de la Doctrina cristiana i a les pràctiques de pietat, i an aquest estudi s'entregà sempre més, amb especial i constant predilecció, preguntant sovint en aquella tendra edat el per què de les coses que li ensenyaven. Les pràctiques piadoses a les que amb més gust s'entregava eren aquelles que podia exercitar silenciosament i sense la més petita ostentació.

Aquests sentiments conservà i fomentà al Pensionat dels PP. Jesuïtes de Manresa, on cursà els quatre primers anys del Batxillerat, amb tal aplicació i profit que meresqué sempre les notes més distingides i els càrrecs més honorífics; i tot això, unit a les belles qualitats del seu caràcter reposat i senzill, li valgué l'apreci i admiració de tots els seus condeixebles i dels seus mateixos professors.

A l'últim any del Batxillerat el volgué al seu costat el seu pare, qui's trobava ferit de la greu malaltia que dintre poc el conduí al sepulcre. I, a pesar de que aquell any degué estudiar privadament i de que ocuparen sa atenció tals desgracies de família, el jove Vidal i Barraquer acabà el curs amb el mateix lluïment i amb l'obtenció de les més brillants cal·licacions.

Cursà després els estudis de la Facultat de Dret a l'Universitat de Barcelona, mentres al Seminari Conciliar de la mateixa ciutat estudiava la Teologia Dogmàtica.

A l'Universitat adquirí merescut renom, especialment per ses profundes disertacions a l'aula de Dret Canònic, que estudià amb verdader gust i afició, manifestant ben prompte sa competència en tal matèria; i al Seminari se feu conèixer per sa felicitat viva i penetració en les més difícils i complicades qüestions, conquerint llegitimament la fama de teòlec.

L'acoblament d'estudis i assignatures d'ambdues carreres no foren pas obstacle per a que's dedicàs amb tota activitat a moltes obres de cultura i de zel verament apostòlic. En les diferents acadèmies de que era membre, era imprescindible el seu concurs per a l'esplendor de llurs grans actes, i en les obres socials, de caritat i de propaganda catòlica confiades a les variès associacions a les quals pertanyia, acreditava el seu incansable fervor, essent sobre tot la Catequesis (o ensenyança de la Doctrina) de la barriada obrera de la Sagrada Família la que li proporcionà un ample camp d'operacions, on pogué desenvolupar ses energies de jove apòstol.

Llicenciat en Dret Civil i Canònic amb la nota superior o de *sobresaliente* a l'Universitat de Barcelona, i acabats sos estudis de Teologia Dogmàtica al Seminari, adquirí la pràctica en la professió d'avocat baix la direcció del Dr. Almeda, eminent jurisconsult de la capital de nostre principat. Després passà a l'Universitat Pontifícia de Tarragona, en la que estudià altre curs de Teologia Dogmàtica, Teologia Moral i Qüestions difícils de Teologia, essent ordenat sacerdot, al 17 de setembre de 1899, per l'Arquebisbe Excm. Dr. Tomás Costa i Fornaguera.

Ja sacerdot, obtingué el grau de Doctor en Dret Civil i Canònic amb cal·licació d'excel·lent en l'Universitat Central.

L'Excm. Dr. Costa i Fornaguera, considerant el talent, il·lustració, bon-

dat i tacte prudent del Dr. Vidal, no volgué autoritzar-lo per portar sos serveis a una altra diòcesi, per a la que l'havien sol·licitat sinó que ben aviat li confià assumptes delicadíssims i missions difícils, en les quals mostrà ben clares i llampants les qualitats que en ell va descobrir el Venerable Metropolità, aixís és que, als 27 de desembre de 1900, el nomenà Fiscal substituït del Tribunal eclesiàstic i metropolità, essent nomenat efectiu als 4 de maig de 1905, a la mort de qui ho havia estat fins allavors, M. I. Dr. D. Josep M.ª de Castellarrau.

Al mateix temps desempenyà el càrrec de Provisor i Vicari General interí en les ausències del M. Il·l·re. Dr. Guillemet, al qual succeí al ésser aquest nomenat Bisbe de León. No sols en tant elevat càrrec, sino també en en el de jutge Auditor de testaments i causes pías i jutge metropolità per per nomenament de 3 d'agost 1909.

Als 19 de setembre de l'any 1907, havia presa possessió d'una Canongia de la Catedral Metropolitàna de Tarragona, que havia guanyada en brillants opcions, y als 12 de desembre de 1910 se possessionà en la mateixa Iglesia Primada de la Dignitat d'Arxiprest, a la qual fou promogut per la Corona.

En tots els càrrecs de la Curia eclesiàstica esmentats, se distinguí per la profunditat dels seus estudis, la solidesa dels seus arguments i l'oportuna aplicació de la seva doctrina, qualitats manifestades en innumbrables informes, dictamens, resolucions i sentències, tant de caràcter governatiu com judicial. Per això la seva opinió i consell han siguts requerits per persones de gran renom en la professió d'advocat i envellides en el maneig dels tractats de Dret. Però se pot afirmar que s'es distingit encara més el gran Prelat que ns ha destinat la Providència pels seus dots de bon govern, lo qual ha fet que el

séu parer fos sol·licitat i tingut en gran estima en les difícils, delicades i trascendentals qüestions, que se són presentades per l'excelsa estat en que se són a voltes trobades una i altra potestat, civil i eclesiàstica.

L'importància dels assumptos en que gaire bé sempre s'es hagut d'ocupar no l'han pas privat de baixar a detalls i minuciositats en altres mil negocis que ha hagut d'arreglar, o en els quals ha hagut d'intervenir, per no haver-li permès la seva bondat donar una negativa, encara que els qui li hagin demanat el favor hagin sigut persones de condició humil i tal volta d'ell desconegudes, fins al punt de no haverlo saludat mai fins al moment de demanar-li la seva ajuda.

I si no s'ha sapigut resistir a peticions estranyes, tampoc li havia de ser un obstacle la multitud de ses ocupacions per a acceptar qualsevol càrrec que l'autoritat li confiés. No és d'estrenyar, doncs, que 'l nom del Dr. Vidal i Barraquer figurés en totes les comissions diocesanes del seu temps nomenades pel Prelat, a causa de la confiança il·limitada que aquest tenia en ell posada. Fou nomenat Consiliari del Patronat de l'Obrer, Vocal de la Comissió diocesana per al Foment de l'Acció Catòlica-Social, i, més tard, President del Consell de Vigilància contra el Modernisme; Delegat diocesà per a l'instrucció i resolució d'expedients de redempció de cargues eclesiàstiques, commutació de béns de capellanies i tot lo relatiu a la Llei Conveni de 24 de juny de 1867; Vocal de la Comissió diocesana en la confecció i revisió general de l'Estadística de crèdits de la Diòcesi contra l'Estat, etc. Com tampoc es maravella que un home adornat de qualitats tan extraordinaries, al quedar vacant la Seu de Tarragona per defunció de l'Excm. Dr. Costa i Fornaguera, fos el legit en primera votació Vicari Capítular de l'Arquebis-

404, segons Jordan (1), fundaren un monastir de la seva regla a Solsona, donant a la seva iglesia el títol de Santa Maria, la qual pot gloriar-se de contar entre 'ls seus fundadors a Sant Paulí, un dels deixebles del gran Bisbe d'Hipona.

Mes, deixant aquets temps, que són la nit de l'història patria i, ademés, per ésser mancats de sòlids fonaments els precitats historiadors agustins, passem a lo què podríem nomenar temps historics de nostra terra, ço és, després de l'àrabe invasió i, als primers temps de la Reconquista, ja veiem iglesia en la capital dels Lacetans. En 819, per l'acta de consagració de l'iglesia de Urgell pel bisbe Sisebut, tenim ja notícies històriques de la, allavors, nomenada parroquia de Celsona (2), i, a principis del segle X, el comte d'Urgell, Sunyer (906-950), reconstruí la nostra iglesia, com ens consta per lo que diu el seu nét en la carta de privilegis concedits a la mateixa en l'any IV del rei Robert (1000), (3), qual temple fou consagrat, en 977, pel bisbe Wilsald a petició del viscomte Miró (4).

No podem fixar quin seria 'l titular de nostra iglesia en eixos temps, car les escriptures que resten de l'últim terç del segle X^e unes vegades li donen el títol de Sant Pere, i altres el de Santa Maria i altres els dos a l'hora; però, com en el segle següent sona únicament el de Santa Maria, és de suposar que en tot temps haurà sigut la principal patrona de nostra iglesia la Reina dels cels, i Sant Pere, a lo més, haurà sigut copatró de la mateixa.

(1) *Historia de la provincia de la corona de Aragón de la sagrada orden de los Hermitaños de San Agustín*, vol. III, cap. XXV, núm. 1.

(2) *Marca Hispanica*, apendix núm. 1. col. 763.

(3) Costa i Bafarull, *Memorias de la ciudad de Solsona*, vol. I, pag. 61. M. S. existent a l'Arx. de càta Cutat, núms. 63, 64 i 65.

(4) *Lib. I Dotaliorum ecclesiae urgellensis*, núm. 859.

Mercés a la religiositat i munificència dels senyors temporals d'aquesta ciutat, els comtes d'Urgell i els viscomtes de Cardona, i als privilegiats i franqueses concedides als seus habitants anava engrandint-se la població, de tal manera que, al propi temps que 'ls murs, fou precis aixampar la casa del Senyor, i a l'acabar-se l'obra, en 1069, succeí 'l prodigi de baixar foc del cel a encendre la llantia, a petició del poble, qui pregà al Deu de les maravelles que obrés algún miracle per a 'l'ustrar aquella llur santa casa (1).

Gran fou la fama d'aquesta iglesia en aquells temps, ja que, segons frase del comte Ermengol IV, «era coneguda de tothom i celeberrima fins als confins occidentals del mon» (2). I si gran fou la seva fama, no ho fou menys la opulència i grandesa, puix arribà en temps dels pabordres a tenir setanta cinc iglesies baix el seu patronat, i sos insignes prelats, al noble títol de Marquesos d'Olius, afegiren el de altres baroníes.

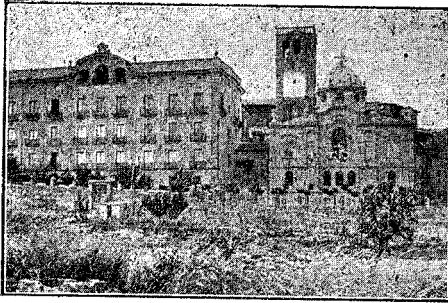
Troband Ermengol VII petit aquell temple per a un santuari de tanta nomenada, i que constituía el panteón de la seva sobirana familia, a ses costes, sobre 'l mateix, n'alçà un de nou que fou consagrat en 1163, (3), quals tres absis, i artístic campanar, un dels més bells exemplar del seu segle, estan encara amb orgull desafiant els temps; mostrand la gravetat i bellesa de llur estil.

A la segona meitat del segle XIIIe fou començat per Ponç de Vilaró, el pabordre qui més treballà per l'engrandiment de la nostra iglesia, i que més tard fou bisbe de Vic, l'actual temple gòtic, d'atrevides arcades, quals puntes al cel s'enlairen per a ensenyar a nostres esperits a elevar-se envers Deu qui 'ls ha criat.

(1) P. Villanueva, *Viage literario*, vol. IV.

(2) Costa i Bofarull, ob. i lloc. citats.

(3) Arx. Epal.

Palau i Camaril

Vist, encara que lleugerament, lo material o el cos, que podriem dir, de l'iglesia de l'antiga Setelsis, anem a ressenyar lo espiritual de la mateixa: A l'any 819 és contada com a parroquia del bisbat de Urgell i, dada l'importancia de la població, anirien agrupant-se clergues en ella, els quals al segle X^o vivien en comunitat baix l'obediencia de un Prior i, segurament, obeint la canònica aquisgranense. En 1090 trobem ja establerta—o restablerta si és que aquí en el segle IV^{art.} s'instituïssen els deixebles de Sant Agustí, com ja hem indicat—la Regla Agustiniàna, que's conservà fins al 1592, en qual data foren secularitzats els monastirs de canonges regulars de S. Agustí del principat de Catalunya i comtat del Rosselló pel Papa Clímens VIII.⁶

Fins a l'any 1409 foren els canonges governats per vintisis Prepòsits o Pabordres qui, si poguessen estudiar-los detalladament, ens oferirien perfectes models en virtut, en les lletres i en les armes. D'aquesta data fins a la secularització foren governats per vuit abats, tres dels quals, sense deixar d'esser prelats de Solsona, ocuparen les més altes dignitats de l'Iglesia, puig dos cenyiren el pali i un vestí la porpra.

Secularitzats els Canonges Regulars de S. Agustí, temien els fills de Solsona que's perdés el culte i ex-

plendor fins a les vores tributats a sa augusta mare Santa Maria. Com a bons deixebles d'aque'ls sants religiosos acudiren els solsonins a Felip II, proposant-li que fos elevada a Catedral la seua iglesia, creant un nou bisbat. Aquella petició, elevada pel Rei a Sa Santetat, fou rebuda per aquest amb gran joia, i preconitzà la nova Diócesis als 19 de juliol de 1593. Aquí sí que deuria entretenir-me a explicar-vos la il·lustració, seny i virtuts dels venerables Prelats qui s'han succeït; d'aquets celosos pastors als qui Solsona deu sa il·lustració científica i moral, son esplendor artístic i ses riqueses materials; però la concisió d'aquets treball m'ho impedeix.

En 1838 tornà a quedar Solsona horfa de pastor, essent governada per Vicaris Capitulars fins a 1891, en qual data, el restaurador de les glories de Catalunya, l'immortal Morgades, logrà restaurar sa principal gloria, obtenint del Rei i del Papa Lleó XIIIe el que tingués, residint en sa iglesia, Administrador Apostòlic, amb caràcter episcopal, essent-li concedit per prelat en 1895 el Dr. Riu, fill preclar de la mateixa.

Veusaquí amb excessiva concisió ressenyada l'història de una de les joies que més han adornat en tots temps la terra catalana, ja per les seves obres arquitectòniques, que pas a pas han seguit l'estil de tots els sigles, ja també per la observança de la regla, ja, finalment, pels il·lustres varons qui l'han regida, entre 'ls quals pot esmentar-se'l Cardenal de Cardona (1) i als que podem afegir-hi el nou pastor que avui ens arriba per a

(9) Era vulgarment aixís nomenat l'abat Jaume Folc per ésser fill del comte de Cardona, Joan Ramon Folc I, el qual, conservant el govern de nostra iglesia, fou bisbe de Vic, Girona i Urgell en qual última Seu rebé del papa Pío II el capell cardenalici. Fou abat d'aquesta iglesia desde 1439 fins que morí en 1466.

governar aquesta iglesia. Les noves que d'ell ens porta la marinada són fortament esperançadores. Fem vots per a que sigui la primera gloria de l'iglesia de Sta. Maria de Solsona, i

per a què acoblant-nos a tots a redós de nostra excelsa Patrona, dretament ens guii vers la gloria que 'l temps no estuma.

J. S. i V.

L' ESCUT DEL NOU BISBE

Amb força gust, per la seva elegancia i sencillesa, és dibuixat l'escut de nostre Bisbe en l'antiga forma catalana.

Té al front, en escudet circular, el tau d'or en camp de gules de la Séu Primada de Tarragona, en la qual fins ara ha exercit son apostolat, i és, per lo tant, sa més noble empresa.

L'escut es partit, ostentant en la primera part, que és d'atzur, una banda d'argent amb tres arminis en la part superior i un xeuró d'or en l'inferior surmuntat de dues roses i amb una altra sota 'l vertex. Son a-

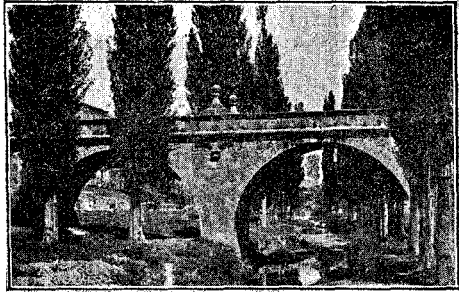
questes les armes de la noble familia de Barraquer.

L'altra part torna a partir-se, tenint empinat en la primera, que és de gules, un cavall ensellat; i una guineu at natural en la segona, que és d'argent. Aquestes són les armes de sa nobla avia paterna, filla dels cavallers de Gimbernat.

I carinyosament ens amonesta en sa divisa, prenent les paraules de l'apostol S. Joan en sa primera epístola, dient-nos que 'ns estimem els uns als altres: *Diligite alterutrum.*

J. S. i V.

DE SOTA 'L PONT.

Les campanes toquen
ben alegrament
i el Drapaire plora,
plora amargament.
Bisbes prou ne venen;
mes, prompte se 'n van,
quan més un els aima
ells no 's van deixant.
Campanes de joia
bé prou que 'n sentim:
quan el cor s'hi afecta
tost nos penedim.
Per això el Drapaire
té son cor retut,
car voldria veure 'ls
morts en senectut.
Quan toquin campanes
en sò de tristor
per pèrdua de bisbes
que 'ns els pren la mort,
llavors el Drapaire
del Pont eixirà
i amb el cor ben ample
ple de joi riurà.

DRAPAIRE.

COMUNICAT

a D. R. de Solsona

M' heu donat molt de goig amb
el vostre escrit publicat en un dels
darrers números de LACETANIA,
perqué en ell se veu que a Solsona

encara tenim homes de cultura,
Vos, que sembla us sobreix pels
colces, com diem els ignorants,
haurieu de procurar infiltrar-la
als bons pagesos de la partida de
Santa Llucia i tindriem de la mi-
llor manera resolt el problema de
la esquellada.

Jo, que tant abomino aquestes
coses per a mi com pels altres, al
tenir-ne noticia, vaig passar un
ofici al Sr. Cabo de la Guardia Ci-
vil a fi de que amb tots els medis
legals procurés evitar-la, que és
tot lo que puc fer pel càrrec que,
encara que incultament, desem-
penyo.

¿Ha complert la Benemerita amb
la seva obligació?

Vos que, segons sembla feu de
policia en aquest assumpte podreu
dir-ho.

Respecte a lo de les planxes,
anònim senyor, tots ne fem, i jo
més que cap; però si vull que consti
que les faig amb la més bona
intenció, puig en tots els meus ac-
tes d' alcalde, sòls me guia l' amor
a Solsona.

RAMÓN BOIX.

Impremta de S. Corominas i Fill.—Solsona.